

SUNUŞ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NDE SANATIN BİLİMİNİ YAPAN FAKÜLTE!

Yeni kurulan bir cumhuriyetin bilimsel olduğu kadar kültürel ve sanatsal olarak da var olabilmesi için yüksekokullar, üniversiteler gibi sistemli eğitim kurumlarına gereksinim vardır. Mustafa Kemal Atatürk, batılılaşma ile devrimci hareketlerin oluşturulması ve yaygınlaştırılmasında sanatı önemli araçlardan biri olarak görmüştür. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında müzik, tiyatro, opera, resim, heykel ve mimari gibi güzel sanatlar alanlarındaki adımlara çok önem verilmiştir.

Ankara'da müzik öğretmeni yetiştirilmesi amacıyla Ankara-Cebeci'de "Musiki Muallim Mektebi" ve "Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası" gibi kurumların açılması, bir süre sonra Ankara Devlet Konservatuvarı'nın açılmasına da öncülük etmiştir. Bu kurumlar genç cumhuriyetin ilk sanat ve sanat eğitimi kurumları olarak anılmaktadırlar.

Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile yalnızca ülkenin yönetim biçiminin değişmesine öncülük etmemiş, cumhuriyetle birlikte çağdaşlığı esas alan bir yaşam şeklini de hedeflemiştir. Bu amaçla bilimsel düşüncenin temsilcisi olan üniversitelerin kurulmasına önem vermiş ve sırasıyla Hukuk Mektebi, Yüksek Ziraat Enstitüsü, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Siyasal Bilgiler Okulu kurulmuş, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu fakülterle Tıp ve Fen Fakülteleri de eklenmiştir. Sonrasında adı geçen bu fakültelerle birlikte Ankara Üniversitesi 1946 yılında resmen kurulmuştur.

Ankara Üniversitesi, adını taşıdığı kentin 1923 yılında başkent olmasıyla genç Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaşlığa atılan adımlarında önemli bir kilometre taşı olmuştur. Ankara Üniversitesi, cumhuriyet değerlerine sahip ve bu değerlerin sürdürücüsü olan bir üniversite kimliğindedir. Bu nedenle Ankara Üniversitesi kendini cumhuriyetin ilk üniversitesi olarak adlandırır. Bu ilerlemede kuşkusuz kuruluş döneminde yurt dışından gelen pek çok bilim ve sanat insanının çok önemli rolleri olmuştur. Onların yaptıkları çalışmalar Ankara Üniversitesi'nin pek çok fakültesinde hem eğitim binaları açısından hem de hemen her alandaki eğitim ve

sanat programlarının akademik geleneğe kavuşması açısından önemli izler bırakmıştır. Bu öncü çalışmalar aynı zamanda bir çağdaşlaşma projesi olan Türkiye'nin sanat alanının gelişmesine de önemli katkılar sağlamıştır.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nün kuruluşu bu katkılardan birini oluşturur. 1958 yılında Tiyatro Enstitüsü adıyla kurulan bölüm 1962 yılına kadar çalışmalarını yürütmüş, aynı yıl akademik gerekçelerle kapatılmış ve 1964 yılında ise Tiyatro Kürsüsü adıyla yeniden kurulmuş, pek çok tiyatro insanı yetiştirmiştir. Bölümün başkanlığını Prof. Dr. Melehat Özgü'nün yaptığı Tiyatro Kürsüsü 1981 yılında yapılan yeni düzenlemeyle Tiyatro Bölümü adıyla alt bilim ve sanat dallarıyla günümüzde de çalışmalarına devam etmektedir.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde sanat odaklı bölümlerden bir diğeri de Arkeoloji ve Sanat Tarihi'dir. Bölüm 1954 yılında Alman bilim insanlarından Prof. Dr. Katharina Otto-Dorn tarafından kurulmuştur. Bölüm değişik evre ve aşamalardan geçerek Sanat Tarihi adını almış ve çalışmalarına devam etmektedir.

Eğitim Bilimleri Fakültesi 1965 yılında kurulmuş ve aynı yıl bünyesinde Güzel Sanatlar Eğitimi Kürsüsü de yer almıştır. Ord. Prof. Dr. Suut Kemal Yetkin tarafından kurulan kürsü, 1982 yılında kadar kürsü/ bölüm olarak adlandırılmış, bu yıldan sonra da Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü altında Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı olarak çalışmalarına Prof. Dr. İnci San, Prof. Dr. Cahit Kavcar ve Prof. Dr. Enise Kantemir'in oluşturduğu akademik kadro ile devam etmiştir. Anabilim Dalı önce 1997 yılında sonra da 2007 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması kapsamında Eğitimin Kültürel Temelleri Bölümü altında bir anabilim dalı olarak yer almış, 2016 yılında da anabilim dalı Güzel Sanatlar Bölümü'ne dönüştürülmüştür.

Bunun yanı sıra 1985 yılında Rektörlüğe bağlı olarak kurulan Güzel Sanatlar Bölümü üniversitenin tüm seçmeli sanat derslerini yürütmek üzere kurulmuştur. Güzel Sanatlar Bölümü daha sonra Rektörlüğe bağlı bölümlerin kapatılması kararı ile kapatılmış, bölümün görevini önce Eğitim Bilimleri Fakültesi'ndeki Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı daha sonra da Güzel Sanatlar Fakültesi'nin öğrenci alımı ile birlikte Temel Sanat Eğitimi Bölümü üstlenmiştir.

Bu kurumların yanında 1998 yılında bir başka sanat kurumu olarak Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı kurulmuştur. Konservatuar Sahne Sanatları ve Müzik Bölümleri iki bölüm ve dört ana sanat dalı ile çalışmalarını devam ettirmektedir.

Ankara Üniversitesi'nde sanat eğitimi olgusunun yerleşmesini, gerçekleştirdiği bilimsel ve sanatsal çalışmalarla sağlayan Prof. Dr. İnci San, güzel sanatlar eğitimi güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini kendisine konu alan, kuramsal ve uygulamalı çalışmaları bir arada ele alan bir eğitim anlayışı ile ele almış ve bu alanın gelişmesini sağlamıştır.

Güzel Sanatlar Eğitimi'nde amaç sadece sanatçı yetiştirmek değil, kişinin sanatı yaşamasını sağlayarak onu yaratıcılığa yöneltmektir. Yaratıcılığın geliştirilmesindeki temel nokta, sanatın sadece duyu ve duyguları ön plana çıkaran bir anlayışı

içermemesidir. Düşünülenin aksine bireyin kendini sanat uğraşı aracılığıyla ifade etmesi, sanatını kavramsallaştırması, eleştiri ve değerlendirmeyi kullanması, sanatın aynı zamanda zihinsel bir sürecin parçası olduğu bilincini edinmesidir. Dolayısıyla Güzel Sanatlar Eğitimi anlayışı, hem sanat eğitimini hem de sanat yoluyla eğitim anlayışını geniş ölçüde kapsar. Bu eğitim anlayışı, bireyin kendinde var olan yaratıcı potansiyelini yaşamının tüm alanlarında kullanabilmesini ve tam bir kişilik geliştirmesini sağlayarak estetik eğitiminin gerçekleşmesini de sağlar.

Prof. Dr. İnci San'ın Güzel Sanatlar Fakültesi'nin kurulması için görevlendirildiği dönem yaptığı çalışmaları içeren yazısından (yazı dergimizin bu sayısında yer almaktadır) da anlaşıldığı gibi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin disiplinlerarası, bilim ile iç içe ve aynı zamanda tümel bir sanat eğitimi anlayışına sahip bir kurum olarak doğmasını öngörmüştür.

Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 03.04.1997 tarih ve 22953 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 04.12.1996 tarihli 96/9184 sayılı Bakanlar Kurulu kararı üzerine 2809 sayılı Kanunun ek 30'uncu maddesine göre kurulmuştur.

Yükseköğretim Yürütme Kurulunun 01/07/2015 tarihli toplantısında, 2547 sayılı Kanun'un 2880 sayılı Kanun'la değişik 7/d-2 maddesi uyarınca, Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım, Müzecilik Bölümleri ile 13/04/2016 tarihli toplantısında Temel Eğitim Bölümü (bölümün adı daha sonra Temel Sanat Eğitimi olmuştur) açılmıştır. Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan 2015-2017 yılları arasında Güzel Sanatlar Fakültesi'nin kurucu dekanlığını yürütmüştür.

Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü lisans programına 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren merkezi yerleştirme sınavı ile öğrenci alınmaya başlamıştır. İlk mezunlarımızı 2019-2020 eğitim-öğretim yılında verecek olmanın heyecanını şimdiden yaşıyoruz.

Sanatlar birbirine yakındır ve bilimden uzak alanlar değildirler. Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ni diğer sanat fakültelerinden ayıran en önemli özelliklerinden birisi, sanatı öğretirken sanatın bilimini de yapacak olan bir fakülte olmasıdır. Kendine özgü bir kimlik anlayışını geliştirmek düşüncesi ile yola çıkan Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bu amaçla kendi kimliğini kazanarak, geliştireceği sanat anlayışı ile özellikle günümüzün yaratıcı ve demokratik insanının sanat içinde ve sanat yoluyla yetiştirilmesinde öncü bir kurum olacaktır.

Güzel Sanatlar Fakültesi, kendi öyküsünü yazmak için yola çıkmış ve köklü bir sanat kurumuna dönüşeceği günlerin temelini sağlamca atmıştır. Sanatı öğreten ve kültürü biçimlendirmeyi önemseyen Güzel Sanatlar Fakültesi, hem Ankara Üniversitesi'nin kültür ve sanat politikalarına yön vermeyi hem de Türkiye'de sanat bilincinin yerleşmesini ve sanatın bir çağdaşlaşma yolu olduğu anlayışını yaymak üzere çalışmalarına başlamıştır.

Güzel Sanatlar Fakültesi, sanat ve bilim ilişkisini kuran bir fakülte olarak fark yaratmayı amaçlamakla birlikte sanat aracılığı ile “fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür”

sanatçıları ve sanat bilimcilerini yetiştirmeyi Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı bir sorumluluk olarak görmektedir. Bu nedenle Güzel Sanatlar Fakültesi; Ankara Üniversitesi'nin bilimin, sağlığın ve tekniğin olduğu kadar sanatın da üniversitesi olduğu anlayışının geliştirileceği önemli adreslerden biri olacaktır.

Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, cumhuriyet değerlerinden aldığı ivme ile üretilen tüm bilgileri sanat ve bilim dünyasına yaymak amacıyla yola çıkmıştır.

Sanatın güzel öykülerini yazmak dileğiyle...

Prof. Dr. Ömer ADIGÜZEL
Dekan

Değerli Okurlar,

Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi (AÜGSFD), 2019 yılı ilk sayısı ile yayın hayatına başlıyor. Hem sevinçliyiz hem kaygı içindeyiz. Türkiye'nin akademik sanatına katkı sağlayabilme amacıyla ve henüz çok başında olmanın mutluluğunun yanında yayıncılığı sürdürülebilmenin güçlüklerini de hissediyoruz.

Dergi yayımlamanın temel koşulu olan ISSN numarası temini ve DergiPark Açık Dergi Sistemlerine üyelik gereği ile Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi'nin (AÜGSFD) ilk sayısı yayımlanmalıydı. Bu amaçla ilk sayıda yer alabilecek makaleleri belirleme üzerinde çalışıldı. Fakültemizin eğitim, öğretim, araştırma faaliyetlerine başlamasına destek veren, farklı disiplinlerde çalışan Ankara Üniversiteli bilim insanlarından bu kez derginin yayın yaşamına destek istendi. Ayrıca Fakültemiz öğretim elemanlarının iletmek istedikleri vardı.

Prof. Dr. İnci San makalesinde Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin kuruluş düşünüyüşü ve 1995 yılında kuruluş taslağının hazırlanışını, Berlin Güzel Sanatlar Fakültesi'nden ilham alışı, sanat ve bilim disiplinlerinin birlikte ele alınmasını, sanat eğitimcileri ve sanatçıların araştırma yapmalarına inancını ifade etmiştir. Fakültemizin ilk Dekanı Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan makalesinde sanat ve sanat eğitimi alanında eğitim veren kurumların eğitim programlarını incelemiş, karşılaştırmalı bir araştırma sunmuştur. En çarpıcı sonuçların başında eğitim kurumlarında sanat ders saatlerinin yıllara göre azalma görüldüğünü bildirmektedir. Fakültemizin Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Tunç Sipahi makalesinde Hititlerde dans ve müzik görselleri hakkında bir çalışma sunmuş; bugünün Anadolu halk dansları, müzik araçlarının geçmiş kültürlerin izlerini taşıdığını, bu durumu bir aktarım yerine Anadolu'da yaşama hissini yansıması olarak değerlendirmiştir. Fakültemizin Dekanı Prof. Dr. Ömer Adıgüzel makalesinde Türkiye'de müze algısı, müze eğitimi süreci, müzelerin yaratıcı drama çalışmalarına ihtiyacı, öğrenme ortamı olarak kullanımı hakkında hem kuramsal hem uygulamalı birikimlerini sunmuştur. Cengiz Çetin, Kozan Uzun, Elif Saraç, Simin Şay ortak makalelerinde Dünyada ve Türkiye'de koruma onarım gelişim süreci, koruma onarım ara eleman ihtiyacı, Başkent Meslek Yüksekokulu'nun koruma onarım eğitim

felsefesi ile kültürel mirasın korunmasında taşıdığı önemi açıklamışlardır. Prof. Dr. Mustafa Arlı, Zeynep Erdoğan, Feryal Söylemezoğlu, Ayşem Yanar'ın hazırladığı makalede ise Ankara Üniversitesi'nde el sanatları eğitim, öğretim, araştırmaların tarihsel süreci, ilk doktora çalışması, Ev Ekonomisi Yüksekokulu El Sanatları Bölümü'nün birikimleri yer alıyor.

Fakülte etkinlik çalışmalarında Ayşem Yanar 2017'de tamamlanan araştırma projesini, Simin Şay ile Elif Saraç eğitim öğretim yılında gerçekleşen Koruma ve Onarım Kolokyumunu açıkladılar. Ayrıca Ceren Karadeniz *Mümkün Olmayan Müze*, Zeki Özen *Çocuk ve Sanat: Sanatlar Eğitimi 1. Kitap (makaleler, bildiriler)* başlıklı kitapları tanıttılar.

Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisinin AÜGSFD yaşaması yazı katkılarına bağlıdır. Çalışmalarınızı bekliyoruz.

Editörler